

Σ υ ν ο π τ ι κ ά Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

ΑΡΘΡΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

- 271** Αορτική Στένωση και Υπέρταση. Υπάρχει Κάποια Σχέση;

Κ. Αγγέλη, Κ. Λαμπρόπουλος, Χ. Στεφανάδης

ΑΡΘΡΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ

- 273** Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Καρδιακή Βηματοδότηση και τη Θεραπεία Καρδιακού Επανασυγχρονισμού.

Π. Βάρδας (Πρόεδρος) (Ελλάς), A. Auricchio (Ελβετία), J.-J. Blanc (Γαλλία), J. C. Daubert (Γαλλία), H. Drexler (Γερμανία), H. Ector (Βέλγιο), M. Gasparini (Ιταλία), C. Linde (Σουηδία), F. B. Morgado (Πορτογαλία), A. Oto (Τουρκία), R. Sutton (Μεγ. Βρετανία), M. Trusz-Gluza (Πολωνία)

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

- 313** Ενδείξεις Μόνιμης Βηματοδότησης και Επιλογή του Τύπου Βηματοδότησης από το 1989 ως το 2006. Η Εμπειρία ενός Μεμονωμένου Ακαδημαϊκού Κέντρου της Βόρειας Ελλάδας

I.X. Στυλιάδης, Α.Π. Μάντζιαρη, Ν.Ι. Γκουζούμας, Β.Π. Βασιλικός, Σ.Α. Παρασκευαΐδης, Σ.Τ. Μόχλας, Α.Ι. Μπουφίδου, Γ.Ε. Παρχαρίδης

- 322** Διαδερμική Εμφύτευση Αορτικής Βαλβίδας. Η Πρώτη Ελληνική Εμπειρία

Κ. Σπαργιάς, Α. Μαγγίνας, Γ. Πανλίδης, Μ. Khouy, Γ. Σταυρίδης, Π. Ρέλλια, Α. Σμυρλή, Α. Θανάπουλος, Μ. Μπαλανίκα, Σ. Πολυμέρος, Σ. Θωμοπούλου, Γ. Αθανασόπουλος, Γ. Καρατσάκης, Ρ. Μαστοράκου, Σ. Λακουμέντα, Α. Μιχάλης, Π. Αλιβιζάτος, Δ. Κόκκινος

ΑΡΘΡΑ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗΣ

- 333** Η Σημασία του Επιπέδου της Αερόβιας Ικανότητας στο Προσδόκιμο Επιβίωσης

Χ.Γ. Αντωνικούδης, Γ.Χ. Αντωνικούδης, Α.Ε. Πουλημένος, Α.Ι. Μανώλης

- 343** Η Αναβολική Επίδραση της Άσκησης ως Θεραπεία των Ασθενών με Χρόνια Καρδιακή Ανεπάρκεια

Μ. Μιχαηλίδη, Α. Ζήκος, Α. Τρίκας

ΚΑΡΔΙΑΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

- 350** Διαδερμική Αγγειοπλαστική σε Ασθενή με Νόσο τριών Αγγείων Μικρού Μεγέθους: Ο Ρόλος της Ενδοστεφανιαίας Ηχοκαρδιογραφίας (IVUS).

Η.Κ. Καραμπίνας, Β. Σπανός

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

- 352** Τηλεμετρική Ρύθμιση της Πνευμονικής Κυκλοφορίας: Η Πρώτη Εφαρμογή στην Ελλάδα

Γ. Καλαβρουζιώτης, Ε. Καρανάσιος, Γ. Κωνσταντοπούλου, Χ. Παφίτης

- 357** Συνδυασμένη Επικαρδιακή και Διαφλέβια Βηματοδότηση για την Αντιμετώπιση Δυσλειτουργίας του Κοιλιακού Ηλεκτροδίου σε Νήπιο με Χειρουργηθείσα Σύμπλοκη Συγγενή Καρδιοπάθεια και Μόνιμο Επικαρδιακό Βηματοδότη

Σ.Ν. Λουκοπούλου, Ν.Γ. Ελευθεράκης, Α.Ν. Κουρτέσης, Β.Δ. Θανάπουλος

ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΚΕ

- 363** Καρδιακή Νόσος στη β-Μεσογειακή Αναίμια: Έφτασε η Ώρα για την Αναγνώρισή της ως Ξεχωριστής Μυοκαρδιοπάθειας;

Δ.Θ. Κρεμαστινός

ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

- 365** Εξατομικευμένη Φροντίδα Υγείας. Ένας Αναδυόμενος Στόχος

Π.Ε. Βάρδας

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ · ΕΚΔΟΣΗ

ISSN 1011-79-70

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Πρόεδρος: Δ. Κρεμαστινός

Ποταμιάνου 6, 11528 Αθήνα

Τηλ.: 210 72 58 007, Fax: 210 72 26 139

www.hcs.gr • e-mail: ophcs@hcs.gr

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Π.Ε. ΒΑΡΔΑΣ, MD, PhD

Ηράκλειο, Ελλάδα

Χ.Ι. ΣΤΕΦΑΝΑΔΗΣ, MD

Αθήνα, Ελλάδα

ΒΟΗΘΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Κ. ΑΓΓΕΛΗ, MD

Αθήνα, Ελλάδα

Σ. ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ, MD

Αθήνα, Ελλάδα

Ε. ΒΑΒΟΥΡΑΝΑΚΗΣ, MD

Αθήνα, Ελλάδα

Χ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, MD

Αθήνα, Ελλάδα

Ε. ΜΑΝΙΟΣ, MD

Ηράκλειο, Ελλάδα

Η. ΜΑΥΡΑΚΗΣ, MD

Ηράκλειο, Ελλάδα

Δ. ΤΟΥΣΟΥΛΗΣ, MD

Αθήνα, Ελλάδα

Κ. ΤΣΙΟΥΦΗΣ, MD

Αθήνα, Ελλάδα

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Μ. ΓΚΑΤΖΟΥΛΗΣ, MD

Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο

Ε. ΚΡΑΝΙΑ, PhD

Συνσυνάτι, Η.Π.Α.

Α. Σ. ΜΑΝΩΛΗΣ, MD

Αθήνα, Ελλάδα

Δ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ, MD

Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο

Χ. ΜΠΟΥΝΤΟΥΛΑΣ, MD

Αθήνα, Ελλάδα

Π. ΝΙΧΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, MD

Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο

Γ. ΣΑΡΡΗΣ, MD

Αθήνα, Ελλάδα

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

Δ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΣ, MSc

Αθήνα, Ελλάδα

Γ. ΧΛΟΥΒΕΡΑΚΗΣ, MSc

Ηράκλειο, Ελλάδα

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Δ. ΤΣΕΚΟΥΡΑ, MD

Αθήνα, Ελλάδα

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

J.P. Bassand
Besançon, FranceA. Battler
Petah-Tikva, IsraelD. Benditt
Minneapolis, USAG. Breithardt
Munster, GermanyM. Brignole
Lavagna, ItalyD. Brutsaert
Antwerp, BelgiumP. Camici
London, UKS.A. Chen
Taipei, TaiwanA. Colombo
Milan, ItalyJ. Coromilas
New York, USAF. Cosio
Madrid, SpainH. Crijns
Maastricht, NetherlandsJ.C. Daubert
Rennes, FranceH. Drexler
Hannover, GermanyH. Ector
Leuven, BelgiumJ. Farré
Madrid, SpainR. Ferrari
Ferrara, ItalyK. Fox
London, UKS. Furman
New York, USAH. Gavras
Boston, USAB. Grubb
Toledo, USAR. Hall
London, UKJ. Jalife
Syracuse, USAL. Kappenberger
Lausanne, SwitzerlandR. Kenny
Newcastle-upon-Tyne, UKP. Kokkinos
Washington, DC, USAM. Komajda
Paris, FranceJ. Kostis
New Brunswick, USAK.-H. Kuck
Hamburg, GermanyC.P. Lau
Hong Kong, ChinaC. Linde
Stockholm, SwedenB. Lüderitz
Bonn, GermanyT. Lüscher
Zurich, SwitzerlandW. MacKenna
London, UKA. Oto
Ankara, TurkeyC. Pappone
Milan, ItalyF. Pinto
Lisbon, PortugalP.A. Poole-Wilson
London, UKS. Priori
Pavia, ItalyE. Prystowsky
Indianapolis, USAM. Rosen
New York, USAL. Rydén
Stockholm, SwedenS. Saksena
New Jersey, USAP. Schwartz
Pavia, ItalyU. Sechtem
Stuttgart, GermanyP.A. Serruys
Rotterdam, NetherlandsK. Sipido
Leuven, BelgiumR. Sutton
London, UKM. Tendera
Katowice, PolandA. Vahanian
Paris, FranceF. Van de Werf
Leuven, BelgiumH. Wellens
Maastricht, NetherlandsV. Zannis
Boston, USA

ΗΗΕ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Σ. Αγορογιάννης
Αθήνα

Δ. Αθανασιάδης
Αθήνα

Γ. Αθανασόπουλος
Αθήνα

Δ. Αλεξόπουλος
Πάτρα

Κ. Αναγνωστόπουλος
Αθήνα

Λ. Ανθόπουλος
Αθήνα

Α. Αντωνίου
Αθήνα

Ι. Βασιλειάδης
Αθήνα

Β. Βασιλικός
Θεσσαλονίκη

Σ. Βιτάκης
Αθήνα

Ε. Βορίδης
Αθήνα

Β. Βούδρης
Αθήνα

Α. Βραχάτης
Αθήνα

Γ. Βυσσούλης
Αθήνα

Ι. Γιαλάφος
Αθήνα

Ι. Γουδέβενος
Ιωάννινα

Π. Δανιάς
Αθήνα

Π. Δηλαβέρης
Αθήνα

Μ. Ελισάφ
Ιωάννινα

Ν. Ζακόπουλος
Αθήνα

Α. Ζαχαρούλης
Αθήνα

Κ. Ηλιάδης
Αθήνα

Ε. Ηλιοδρομίτης
Αθήνα

Β. Θανόπουλος
Αθήνα

Γ. Θεοδωράκης
Αθήνα

Ι. Καλλιμάζαρος
Αθήνα

Γ. Καρατασάκης
Αθήνα

Χ. Καρβούνης
Θεσσαλονίκη

Κ. Καρύδης
Αθήνα

Δ. Κατρίτσης
Αθήνα

Α. Κατσίβας
Αθήνα

Α. Κίτσιου
Αθήνα

Δ. Κόκκινος
Αθήνα

Α. Κοντόπουλος
Θεσσαλονίκη

Γ. Κοχιαδάκης
Ηράκλειο

Δ. Κρεμασινός
Αθήνα

Ζ. Κυριακίδης
Αθήνα

Θ. Κωλέττης
Ιωάννινα

Ι. Λεκάκης
Αθήνα

Γ. Λουριδάς
Θεσσαλονίκη

Α. Γ. Μανώλης
Αθήνα

Α. Ι. Μανώλης
Αθήνα

Α. Μιχαηλίδης
Αθήνα

Λ. Μιχάλης
Ιωάννινα

Σ. Μουλόπουλος
Αθήνα

Ι. Νανάς
Αθήνα

Ι. Οικονομίδης
Αθήνα

Χ. Ολύμπιος
Αθήνα

Γ. Παλατιανός
Αθήνα

Κ. Παπαδόπουλος
Θεσσαλονίκη

Κ. Παπανικολάου
Αθήνα

Ε. Παπαστεριάδης
Αθήνα

Ι. Παρασκευαΐδης
Αθήνα

Φ. Παρθενάκης
Ηράκλειο

Γ. Παρχαρίδης
Θεσσαλονίκη

Στρ. Παττακός
Αθήνα

Γ. Παυλίδης
Αθήνα

Α. Πιπιλής
Αθήνα

Χ. Πίτσαβος
Αθήνα

Α. Πίτσης
Θεσσαλονίκη

Α. Πίτσης
Θεσσαλονίκη

Ν. Πρωτονοτάριος
Νάξος

Β. Πυργάκης
Κόρινθος

Σ. Ρόκας
Αθήνα

Γ. Σακαντάμης
Θεσσαλονίκη

Ε. Σημαντηράκης
Ηράκλειο

Δ. Σιδερός
Ιωάννινα

Δ. Σιώνης
Αθήνα

Ε. Σκαλίδης
Ηράκλειο

Π. Σκουφάς
Αθήνα

Ε. Σμπαρούνη
Αθήνα

Σ. Σταματελόπουλος
Αθήνα

Κ. Τεντολούρης
Αθήνα

Π. Τούτουζας
Αθήνα

Α. Τρίκας
Αθήνα

Φ. Τρουποσκιάδης
Λάρισα

Γ. Φιλιππάτος
Αθήνα

Σ. Φούσσας
Αθήνα

Ε. Χατζηνικολάου
Αλεξανδρούπολη

Δ. Χατσέρας
Αλεξανδρούπολη

Δ. Χατσέρας
Αλεξανδρούπολη

ΗΗJC

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος

Δ. ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ

Αντιπρόεδρος

Β. ΠΥΡΓΑΚΗΣ

τ. Πρόεδρος

Χ. ΜΠΟΥΝΤΟΥΛΑΣ

Γραμματέας

Ε. ΤΣΙΑΜΗΣ

Ταμίας

Γ. ΚΑΡΑΤΑΣΑΚΗΣ

Σύμβουλοι

Ι. ΒΛΑΣΕΡΟΣ

Α. ΚΙΤΣΙΟΥ

Γ. ΚΟΧΙΑΔΑΚΗΣ

Γ. ΦΙΛΙΠΠΑΤΟΣ

Εκπρόσωπος

Ειδικευομένων

Ν. ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

ΑΡΘΡΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

271 Αορτική Στένωση και Υπέρταση. Υπάρχει Κάποια Σχέση;

K. Αγγέλη, Κ. Λαμπρόπουλος, Χ. Στεφανάδης

ΑΡΘΡΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ

273 Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Καρδιακή Βηματοδότηση και τη Θεραπεία Καρδιακού Επανασυγχρονισμού.

Π. Βάρδας (Πρόεδρος) (Ελλάς), A. Auricchio (Ελβετία), J.-J. Blanc (Γαλλία), J. C. Daubert (Γαλλία), H. Drexler (Γερμανία), H. Ector (Βέλγιο), M. Gasparini (Ιταλία), C. Linde (Σουηδία), F. B. Morgado (Πορτογαλία), A. Oto (Τουρκία), R. Sutton (Μεγ. Βρετανία), M. Trusz-Gluza (Πολωνία)

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

313 Ενδείξεις Μόνιμης Βηματοδότησης και Επιλογή του Τύπου Βηματοδότησης από το 1989 ως το 2006. Η Εμπειρία ενός Μεμονωμένου Ακαδημαϊκού Κέντρου της Βόρειας Ελλάδας

I.X. Στυλιάδης, Α.Π. Μάντζιαρη, Ν.Ι. Γκουζούμας, Β.Π. Βασιλικός, Σ.Α. Παρασκευαΐδης, Σ.Τ. Μόχλας, Α.Ι. Μπουφίδου, Γ.Ε. Παρχαρίδης

Πρόκειται για αναδρομική μελέτη παρατήρησης που αναφέρεται στις αλλαγές των ενδείξεων βηματοδότησης και της επιλογής του τύπου βηματοδότησης που σημειώθηκαν κατά τη χρονική περίοδο 1989-2006. Τα αποτελέσματα βρίσκονται σε πλήρη αντιστοιχία με τη διεθνή βιβλιογραφία, ακολουθώντας την τάση της βηματοδότησης για προσομοίωση της φυσιολογικής διέγερσης της καρδιάς και για επέκταση σε νέα θεραπευτικά πεδία πέραν της συμπτωματικής βραδυκαρδίας.

322 Διαδεσμική Εμφύτευση Αορτικής Βαλβίδας. Η Πρώτη Ελληνική Εμπειρία

Κ. Σπάργας, Α. Μαγγίνας, Γ. Παυλίδης, Μ. Khoury, Γ. Σταυρίδης, Π. Ρέλλια, Α. Σμυρλή, Α. Θανόπουλος, Μ. Μπαλανίκα, Σ. Πολυμέρος, Σ. Θωμοπούλου, Γ. Αθανασόπουλος, Γ. Καρατασάκης, Ρ. Μαστοράκου, Σ. Λακουμέντα, Α. Μιχάλης, Π. Αλιβιζάτος, Δ. Κόκκινος

Παρουσιάζουμε την εμπειρία μας με την πρώτη σειρά 12 ασθενών που υποβλήθηκαν σε διαδεσμική εμφύτευση αορτικής βαλβίδας στο νοσοκομείο μας χρησιμοποιώντας τη βαλβίδα SAPIEN™, Edwards.

ΑΡΘΡΑ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗΣ

333 Η Σημασία του Επιπέδου της Αερόβιας Ικανότητας στο Προσδόκιμο Επιβίωσης

Χ.Γ. Αντωνακούδης, Γ.Χ. Αντωνακούδης, Α.Ε. Πουλημένος, Α.Ι. Μανώλης

Στην παρούσα ανασκόπηση αναφερόμαστε στα δεδομένα που υπάρχουν σήμερα σχετικά με τη σημασία του επιπέδου της φυσικής κατάστασης ή της αερόβιας ικανότητας στους παράγοντες κινδύνου, στη νοσηρότητα και στη θνησιμότητα στο γενικό πληθυσμό και σε ασθενείς με καρδιαγγειακά νοσήματα.

343 Η Αναβολική Επίδραση της Άσκησης ως Θεραπεία των Ασθενών με Χρόνια Καρδιακή Ανεπάρκεια

Μ. Μιχαηλίδη, Α. Ζήκος, Α. Τρίκας

Περιγράφονται οι παθοφυσιολογικοί μηχανισμοί που μπορούν να ερμηνεύσουν την κόπωση κατά την άσκηση στην καρδιακή ανεπάρκεια. Στην παρούσα ανασκόπηση περιγράφονται όλοι οι παθοφυσιολογικοί μηχανισμοί (αιμοδυναμικοί, αγγειακοί, μεταβολικοί και ιστολογικο-βιοχημικοί) που μπορούν να ερμηνεύσουν το σύμπτωμα της κόπωσης κατά την άσκηση στη καρδιακή ανεπάρκεια καθώς και την επερχόμενη βελτίωση όλων αυτών των παραγόντων με τη χρήση ειδικών πρωτοκόλλων άσκησης, που με βάση τις πρόσφατες μελέτες για την αναβολική της δράση, αποτελεί μια από τις σημαντικές εναλλακτικές θεραπευτικές προσεγγίσεις για καλύτερη ποιότητα ζωής και παράταση επιβίωσης των ασθενών αυτών.

ΚΑΡΔΙΑΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

350 Διαδερμική Αγγειοπλαστική σε Ασθενή με Νόσο τριών Αγγείων Μικρού Μεγέθους: Ο ρόλος της Ενδοστεφανιαίας Ηχοκαρδιογραφίας (IVUS).

Η.Κ. Καραμπίνος, Β. Σπανός

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

352 Τηλεμετρική Ρύθμιση της Πνευμονικής Κυκλοφορίας: Η Πρώτη Εφαρμογή στην Ελλάδα

Γ. Καλαβρουζιώτης, Ε. Καρανάσιος, Γ. Κωνσταντοπούλου, Χ. Παφίτης

Περιγράφεται η πρώτη περίπτωση εφαρμογής στην Ελλάδα τηλεμετρικώς ρυθμιζόμενης περιόδου πνευμονικής με τη βοήθεια της συσκευής “FloWatch“-PAB” σε βρέφος με συγγενή καρδιοπάθεια και πνευμονική υπέρταση.

357 Συνδυασμένη Επικαρδιακή και Διαφλέβια Βηματοδότηση για την Αντιμετώπιση Δυσλειτουργίας του Κοιλιακού Ηλεκτροδίου σε Νήπιο με Χειρουργηθείσα Σύμπλοκη Συγγενή Καρδιοπάθεια και Μόνιμο Επικαρδιακό Βηματοδότη

Σ.Ν. Λουκοπούλου, Ν.Γ. Ελευθεράκης, Α.Ν. Κουρτέσης, Β.Δ. Θανόπουλος

Περιγράφεται η αντιμετώπιση συγκοπτικών επεισοδίων σε νήπιο με χειρουργηθείσα συμπλοκή συγγενή καρδιοπάθεια με ενδιάμεση επικαρδιακή και διαφλέβια βηματοδότηση.

ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΚΕ

363 Καρδιακή Νόσος στη β-Μεσογειακή Αναίμια: Έφτασε η Ώρα για την Αναγνώρισή της ως Ξεχωριστής Μυοκαρδιοπάθειας;

Δ.Θ. Κρεμαστινός

ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

365 Εξατομικευμένη Φροντίδα Υγείας. Ένας Αναδυόμενος Στόχος

Π.Ε. Βάρδας